

**Силабус навчальної дисципліни
«Історія лінгвістичних учень»**

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Спеціалізація	035.081 Новогрецька мова та література (переклад включно)
Освітньо-професійна програма	Сучасні лінгвістичні і перекладознавчі студії та міжкультурна комунікація (новогрецька мова і друга іноземна мова)
Статус дисципліни	Нормативна дисципліна
Мова навчання	Новогрецька/українська
Семестр	II
Кількість кредитів ЄКТС	6
Форма підсумкового контролю	іспит
Викладач	Романенко Ольга Петрівна, доктор філософії, викладач кафедри іспанської і новогрецької філології та перекладу КНЛУ
Анотація навчальної дисципліни	Завдяки вивченню питань дисципліни «Історія лінгвістичних учень» студенти, які здобувають вищу освіту другого (магістерського) рівня, з одного боку, мають можливість глибше і об'єктивно вивчити основні принципи науки про мову, методологічні підходи 1) про дослідження: природи мови як основного засобу спілкування людей, пізнання світу і місця людини в навколишньому світі, зв'язку, взаємодії та співвідношення мови і мислення; 2) про усвідомлення зв'язків мови з дійсністю, з історією людства, зі світовою культурою, з розвитком цивілізації (в тому числі з розвитком нових технологій комунікації, передачі інформації); 3) про вивчення конкретних мов, їх зв'язків і співвідношень з історією і культурою відповідного етносу, а також до дослідження конкретної мови (новогрецької) в аспектах міжкультурної комунікації, в контекстах взаємодії контактуючих мов і культур їх носіїв. 3

	<p>іншого боку, лекції дають досить повне і систематизоване уявлення про логіку історичного руху в науковому осмисленні природи мови як основного засоба спілкування людей, про основні концепції, що розглядають іманентні властивості і "законои" мови, а також закономірності функціонування мови в суспільстві та її співвідношенні і взаємодії з культурою. Дисципліна складається з 1 змістового модуля «Історичний огляд основних лінгвістичних учень у формуванні мовознавчої науки» і передбачає залік як підсумкову форму оцінювання результатів вивчення вибіркової дисципліни. Зміст модуля розкривається у процесі вивчення відповідних тем</p>
<p>Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)</p>	<p>6 кредитів ЄКТС; 180 год., у тому числі: лекції – 20 семінарські заняття – не передбачено практичні заняття – 32 год. самостійна робота – 128</p>
<p>Передумови до вивчення або вибору навчальної дисциплін</p>	<p>Для успішного засвоєння нормативної дисципліни «Історія лінгвістичних учень» студенти повинні знати відносну хронологію розвитку лінгвістичних ідей починаючи з найдавніших мовознавчих традицій до теперішнього часу, грецькі лінгвістичні парадигми і їх представників і самокритичним; застосовування знання у практичних ситуаціях; вміти спілкуватися першою іноземною мовою як усно, так і письмово на рівні B2-C1 (Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання); спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; пояснити віднесення певної лінгвістичної роботи, в тому числі і власної, до того чи іншого напрямку лінгвістичних досліджень; використовувати на практиці понятійнотермінологічний апарат обраної лінгвістичної традиції при підготовці наукової роботи магістра до захисту; володіти елементарними навичками: оволодіння методологією та методикою лінгвістичного аналізу; узагальнення теоретичних знань про мову, отримані в результаті освоєння інших лінгвістичних курсів; засвоєння засад сучасної структури знань про мову і її роль, місце в сучасній парадигмі наукових знань, а також комплексного характеру мовознавства як науки; розвиток чіткого уявлення про основні лінгвістичні традиції, школи та лінгвістичні напрямки в мовознавстві; про проблеми теорії вербальної комунікації, дискурсу, лінгвокультурологічної, когнітивних і соціальних аспектів мовоутворення; розвиток умінь здійснювати обробку та критичний аналіз наукової літератури з досліджуваної проблеми; ознайомлення з нормативно-довідковими матеріалами й дотриманням студентами вимог державних стандартів України щодо порядку виконання дослідження, правил оформлення його результатів; підготовка наукової роботи магістра до захисту та процедури самого захисту, участі в наукових дискусіях, конференціях тощо та процедури самого захисту, участі в наукових дискусіях, конференціях тощо; успішно опанувати курси практичної фонетики, практичної граматики, лінгвокраїнознавства; курсів «Методологія сучасних лінгвістичних досліджень» «Основи наукового письма новогрецької мови»; мати достатні знання з теоретичних основ лексикології, історії мови, стилістики, теоретичної граматики, теоретичної фонетики</p>
<p>Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)</p>	<p>Викладання нормативної навчальної дисципліни «Історія лінгвістичних учень» має на меті охарактеризувати основні етапи розвитку лінгвістичної думки, оцінити їх значення для розвитку романського мовознавства, показати зв'язок основних напрямків розвитку лінгвістики з філософськими концепціями, що панували в різні історичні епохи, продемонструвати історію формування</p>

понятійно-термінологічного апарату лінгвістики в рамках різних напрямків, подібності та відмінності інтерпретацій одних і тих же термінів представниками різних наукових шкіл, простежити еволюцію найбільш важливих для сучасного стану мови ідей і уявлень про наукові принципи дослідження грецької мови, познайомити з видатними представниками різних наукових парадигм.

Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)

Курс спрямований на розвиток у студентів таких загальних компетентностей:

- ЗК 2.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК 4.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 5.** Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 6.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 7.** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 8.** Здатність працювати в команді та автономно.
- ЗК 9.** Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 10.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 11.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 12.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 13.** Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Дисципліна зорієнтована на набуття таких фахових компетентностей:

- ФК 1.** Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.
- ФК 2.** Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- ФК 3.** Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії новогрецької мови.
- ФК 6.** Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати новогрецьку мову, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
- ФК 7.** Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.
- ФК 9.** Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною, новогрецькою та другою західноєвропейською мовами.
- ФК 10.** Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
- ФК 13.** Здатність використовувати системні знання мови для аналізу та синтезу ідей, застосовувати системні знання сучасних філологічних і перекладознавчих студій в професійній діяльності.
- ФК 14.** Володіння теоретичними основами використання новогрецької мови, включаючи фонетичні, граматичні, лексичні, стилістичні аспекти мови й мовлення.
- ФК 16.** Володіння граматиною, лексикою і фонетикою новогрецької мови на рівні C1 (Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання (Πιστοποίηση Επάρκειας Ελληνομάθειας του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας (Κ.Ε.Γ.)).
- ФК 19.** Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної

спеціалізації: лінгвістики, літературознавства, перекладознавства та оперувати базовою термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

Чому можна навчитися (результати навчання з дисципліни)

1. Знати метамовний інструментарій мовознавства та етапи становлення та розвитку мовознавчої думки.
2. Володіти методологією наукового дослідження, аналізувати інформацію з використанням відповідних методів, виявляти елементи, яких не вистачає, обробляти отриману інформацію та встановлювати зв'язки із знаннями, що вже існують.
3. Уміти проводити аналітичні дослідження (резюмувати, синтезувати), систематизувати, виявляти закономірності та зв'язки між сучасними процесами розвитку лінгвістичної науки і суміжних до неї наук; постійно підвищувати рівень термінологічних знань у відповідних галузях.
4. Уміти здійснювати обробку та критичний аналіз наукової літератури з досліджуваної проблеми.
5. Уміти аналізувати україномовний, грекомовний та англomовний емпіричний матеріал у когнітивнодискурсивному та семіотичному ракурсах; уміти критично осмислювати різні погляди в руслі психо- та соціолінгвістичних студій.
6. Виявляти, ставити, вирішувати проблеми та проводити дослідження на відповідному рівні.
7. Демонструвати системне знання усіх аспектів теоретичних дисциплін мовознавчого, літературознавчого та перекладознавчого циклів.
8. Самостійно визначати та застосовувати стратегії редагування окремих типів текстів у різних ситуаціях, контекстах та видах роботи українською та іноземними мовами.
9. Самостійно вибудовувати резюме і синтез головних ідей іншомовних текстів; уміти аргументувати та доводити свою думку українською та іноземними мовами в усній та писемній формах.
10. Самостійно застосовувати конструктивно-планувальні, комунікативно-навчальні, організаційні, розвивально-виховні та дослідницькі компетентності протягом всього життя та брати участь у наукових семінарах, конференціях, наукових гуртках, дискусіях в галузі лінгвістики, викладання іноземних мов та перекладознавства

Навчальна логістика (тематичний план)

Змістовий модуль 1.

Історичний огляд основних лінгвістичних учень у формуванні мовознавчої науки

Тема 1. Періодизація історії лінгвістичних учень. Антична теорія мови. Індійські лінгвістичні традиції. Основні концепції граматики Паніні. Проблематика і основні ідеї діалогу Платона. Внесок Аристотеля у формування європейської лінгвістичної традиції.

Тема 2. Початковий період наукового вивчення мови. Перші універсальні граматики як дослідження загальних теоретичних проблем мови. Основні принципи граматики Пор-Рояль (1660 р.) Розуміння мови як системи знаків. Опис частин мови і граматичних категорій. Наукові погляди на мову Вожла.

Тема 3. Концепція В. фон Гумбольдта у розвитку теорії мовознавства. Казанська лінгвістична школа: загальна характеристика лінгвістичних поглядів Бодуена де Куртене. Структурна лінгвістика: основні положення Ф. де Сосюра. Вчення про мовні знаки і системи мови. Форма і субстанція у мові. Семіотика і лінгвістика.

Тема 4. Розвиток ідей структуралізму у працях представників Парижської школи Андре Мартіне, Жозефа Вандриеса, женеvської

школи Ш. Балі, А. Сеше та Емілія Бенвеніста.
Тема 5. Лінгвістика сучасної Греції. Основні категорії когнітивної мовознавчої думки у працях грецьких дослідників.

Система оцінювання результатів навчання

Семестрове оцінювання навчальних досягнень студентів має таку структуру:

№ з/п	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
1.	Аудиторна навчальна робота.	25
2.	Самостійна навчальна робота.	25
3.	Модульна контрольна робота	20

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються «0».

Контроль виконання **аудиторної роботи** здійснюється у вигляді опитування в усній формі, яке проводиться на кожному практичному занятті та включає в себе відповідь на теоретичне питання та виконання практичного завдання з тематики, що вивчалась протягом курсу.

Завдання **самостійної роботи** виконуються в письмовій формі. Однією з форм самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань з перекладу текстів.

Критерії оцінювання аудиторної та самостійної навчальної роботи студента

«Відмінно»: Зміст відповіді: демонстрація повного розуміння та чітке визначення лінгвістичних термінів, компетентне визначення теоретичних засад та різних підходів до мовних явищ; вміння пояснити смислові, структурні, загальні та відмінні особливості мовних одиниць усіх рівнів та навести доречні приклади. Форма відповіді: коректна лексико-граматична та інформаційна презентація тексту, вільне володіння лінгвістичною термінологією, зв'язність та логічне послідовне викладення матеріалу з дотриманням семантичних та формальних зв'язків між реченнями. Виконання практичного завдання: виконане студентом завдання відповідає вимогам комунікативно орієнтованого навчання і поетапного формування навичок та вмінь.

«Добре»: Відповідь повна, зрозуміло викладена, однак містить неповну ілюстрацію понять, невдалі приклади, зайву інформацію. Допускається 3-4 граматичних або лексичних помилок. Виконання практичного завдання: виконане студентом завдання відповідає вимогам комунікативно орієнтованого навчання і поетапного формування навичок та вмінь.

«Задовільно»: Відповідь є правильною по суті, однак неповною (через відсутність пояснень, прикладів). Допускається 6-8 мовних помилок. Виконання практичного завдання: виконане студентом завдання частково не відповідає вимогам комунікативно орієнтованого навчання і поетапного формування навичок та вмінь.

«Незадовільно»: Відповідь не відображає суті питання, не містить основних термінів та їх визначень, не проілюстрована доречними прикладами, або витлумачена у спотвореній формі. У відповіді студента присутні більше ніж 9 мовних помилок. Виконання практичного завдання: виконане студентом завдання не відповідає вимогам комунікативно орієнтованого навчання і поетапного формування навичок та вмінь.

Підсумковий модульний контроль проводиться у вигляді написання модульної контрольної роботи, що спрямований на всебічну і комплексну перевірку обсягу, рівня та якості засвоєння знань, навичок та вмінь, визначених у програмі навчальної дисципліни «Культура усного і писемного мовлення першої іноземної мови (новогрецька)».

Модульна контрольна робота оцінюється в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)). Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР, який максимально може становити 20 балів за системою ECTS. Неявка на МКР – 0 балів. **Семестровий рейтинговий бал** є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за МКР.

Підсумковий семестровий контроль навчальних досягнень студентів з дисципліни «Культура усного і писемного мовлення першої іноземної мови (новогрецька)» здійснюється у формі іспиту (I семестр).

Іспит відбувається в усній формі і проводиться за білетами, кожен з яких містить 3 питання. Оцінювання відповідей здійснюється відповідно до вимог з конкретних складових іспиту. За іспит виставляється оцінка, яка дорівнює середньому арифметичному балу за всі три завдання, округленому до цілого числа і трансформується в екзаменаційний рейтинговий бал у такий спосіб:

«відмінно» 30 балів

«добре» 23 бали

«задовільно» 18 балів

«незадовільно» 0 балів

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за підсумковим рейтинговим балом (сума семестрового рейтингового балу (сума рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за МКР) та екзаменаційного балу).

90 – 100 балів	A
82 – 89 балів	B
74 – 81 бал	C
64 – 73 бали	D
60 – 63 бали	E
59 балів і нижче	FX.

Політика курсу

Студент вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Здобувачі вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем зобов'язані відвідувати аудиторні заняття, виконувати завдання з самостійної роботи і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Якщо студенти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми, терміни відпрацювання пропущених занять із навчальної дисципліни узгоджує з викладачем. Під час роботи над усними/письмовими завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема: ● використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень; ● використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів; ● видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту; ● несамостійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми); ● фальсифікація результатів наукової чи навчальної роботи; ● посилання на джерела, які не використовувалися у роботі, ● залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань.

Рекомендована література

Основна (базова)

1. Бацевич, Ф. С. (2006). Вступ до лінгвістичної генології. Київ: Видавничий центр «Академія».

2. Бацевич, Ф. С. (2008). Філософія мови. Історія лінгвофілософських учень. Київ: Академія.
3. Зеленько, А. С. (2002). Загальне мовознавство. Історія лінгвістичних учень. Аспекти, методи, прийоми та процедури вивчення мови. Луганськ: Альма-матер.
4. Зеленько, А. С. (2010). Загальне мовознавство. Київ: Знання.
5. Ковалик, І. І., Самійленко, С. П., & Жовтобрюх, М. А. (1995). Загальне мовознавство. Історія лінгвістичної думки. Київ: Вища школа.
6. Комарова, З. І. (2015). Загальне мовознавство. [навч. посіб. для студ. денн. і заочн. форм навч. ф-ту укр.]. Умань: ФОП Жовтий.
7. Кочерган, М. П. (1999). Загальне мовознавство [підручн. для студ. філол. спец-тей вищ. навч. закл. освіти]. Київ: Академія.
8. Кочерган, М. П. (2001). Вступ до мовознавства. [підручн. для студ. філол. спец-тей вищ. навч. закл. освіти]. Київ: Академія.

Додаткова

1. Голубовська, І. О. (2011). Актуальні проблеми сучасної лінгвістики : курс лекцій. К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет".
2. Дротянко, Л. Г. (2002). Філософські проблеми мовознавства [посібник]. К.: Вид. центр КНЛУ.
3. Кириченко, Г. С. (2008) Нариси загального мовознавства : навч. посібник: у 2 ч. К.: Видавничий дім "Ін Юре".
4. Селіванова, О. О. (2008). Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми. Полтава: Довкілля-К.
5. Швед, Е. В. (2005). Історія лінгвістичної думки Давнього Світу. Індія. Китай. Греція. Ужгород: Ліра.
6. Ющук, І. П. (2000). Вступ до мовознавства : навч. посібник. К.: Рута

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Ελληνικός Πολιτισμός. Режим доступу: <https://www.youtube.com/channel/UCinSTIyI3dSKZB1IKFT1cg>
2. Ελληνικός πολιτισμός, Διδάσκοντας την Ιλιάδα. Режим доступу: <https://users.sch.gr/ipap/Ellinikos%20Politismos/Yliko/OMHROS-ILIADA/Iliada/Iliada01.htm>
3. Ελληνικός Πολιτισμός (εκπαιδευτική ιστοσελίδα). Режим доступу: <https://taxeiola.blogspot.com/2013/09/ellinikopolitismos.html>
4. ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ. ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ. Режим доступу: <https://users.sch.gr/ipap/Ellinikos%20Politismos/Yliko/Yliko%20nea.htm>
5. Η Πύλη για την Νέα Ελληνική Γλώσσα <http://www.greek-language.gr/greekLang>
6. Λεξικό της κοινής νεοελληνικής https://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/
7. ΔΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ. <https://users.sch.gr/ipap/log-keimena/log-keimena.htm>
8. Παυλόπουλος, Π. Ελληνική Γλώσσα και Ελληνικός Πολιτισμός. <https://www.kathimerini.gr/politics/562047298/p-paylopoylos-elliniki-glossa-kai-ellinikos-politismos/>